

РЕШЕНИЕ

№ 276

гр. София, 27.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-10, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цвета Желязкова

при участието на секретаря Анелия Й. Груева
като разгледа докладваното от Цвета Желязкова Търговско дело № 20221100901292 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по положителен установителен иск по чл. 694, ал. 2, т. 1 ТЗ от Държавата, чрез НАП за установяване, че вземането на Държавата, чрез НАП е обезпечено със запори, наложени по реда на ДОПК и чрез вписване в ЦРОЗ, поради което се ползва с право на предпочтително удовлетворяване по реда на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ.

В исковата молба ищецът ищецът Държавата, чрез НАП излага, че с решение 162/08.10.2021 г. на СГС, VI ТО по т. дело № 1444/2021 г., е обявена неплатежоспособността на „Б.Ф.Б.” ООД, определена е началната й дата - 31.12.2015 г., длъжникът е обявен в несъстоятелност, прекратена е дейността на предприятието, а производството по делото е спряно. С решение от 11.01.2022 г. на Софийски градски съд, VI Търговско отделение, производството по делото е възобновено.

Твърди се, че с молба от 10.02.2022 г. НАП е предявила публични вземания в размер на общо 171 568,59 лева – публични задължения – главници и лихви за забава. В молбата за предявяване на вземане е посочено, че тези вземания са обезпечени със запор, наложени с Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки с изх.№С 200022-022-0002569/22.01.2020 г. на публичен изпълнител при ТД на НАП-гр. София. Запорът бил вписан в ЦРОЗ под № 2022013102334.

Вземането на кредитора било включено от синдика в списъка с приети от синдика вземания на кредиторите, предявени в срока по чл.685 ТЗ, като необезпечени с поредност на удовлетворение по т.6 и т. 9 от чл.722, ал. 1 ТЗ.

С възражение от 01.02.2019.04.2022 НАП е оспорил списъка относно предвидената поредност на приетите вземания, като твърди, че същите следва да получат поредност на удовлетворение по т.1 от чл.722, ал. 1 ТЗ, тъй като са

обезпечени със запови. С определение по т. дело № 2075/24.06.2022 СГС е оставил без уважение възраженията на Националната агенция за приходите и е одобрил Списъка с приети от синдика вземания на кредиторите на „Б.Ф.Б.” ООД (н), предявени в срока по чл.685 ТЗ, без да внася изменения в предвидената поредност на удовлетворение на вземанията на оспорващия кредитор.

Поради това и се предявява настоящия установителен иск за признаване за установено, че така приетото вземане от на кредитора Държавата, чрез НАП се ползва с привилегията по чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ, като обезпечено с наложен запов по реда на ДОПК и вписан в ЦРОЗ.

Ответникът „Б.Ф.Б.” ООД, уведомен за производството по реда на чл. 50, ал.4 от ГПК не взема становище по иска.

Становище за неоснователност на иска е депозирал и назначеният синдик на длъжника в несъстоятелност Р. Т.. Сочи се, че в конкретния случай се касае запов, вписан в ЦРПООЗ след решението за откриване на производство по несъстоятелност, което на още по-голямо основание не води до извод за наличие на привилегия по чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ.

Софийски градски съд, след като обсъди събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа и правна страна:

Исковете са предявени в срока по чл. 694, ал. 4 от ТЗ, след като от ищеца – кредитор е било направено възражение по чл. 690, ал. 1 от ТЗ относно списъка на приетите предявени вземания в частта на привилегиите (обезпеченията), но съдът по несъстоятелността е оставил възражението без уважение.

Поради това исковете са ДОПУСТИМИ.

Разгледани по същество, исковете са неоснователни.

По делото не се спори относно фактите.

Установява се от вписванията в ТР по партията на ответното дружество, че с решение, № 162 от 08.10.2021г. на СГС, ТО, 21 състав по т. дело № 1444/2021 г., е обявена неплатежоспособността на Б.Ф.Б. ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. ****, определена е началната й дата 31.12.2015 г. открито е производство по несъстоятелност на дружеството, и дружеството е обявено в несъстоятелност, прекратена е дейността на предприятието, а производството по делото е спряно. С решение от 11.01.2022 г. на Софийски градски съд, ТО, 21 състав, производството по делото е възобновено.

С молба от 16.02.2022 г. НАП е предявила публични вземания - вземания за данъци и задължителни осигурителни вноски в общ размер от 171 568,59 лева, от които 115 744,42 лева – главница и 55 824,17 лева – лихва, като за вземанията е посочено, че е наложена обезпечителна мярка по налични и постъпващи суми по банкови сметки на длъжника в търговски банки, вписан и в ЦРОЗ.

Видно от Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки с изх.№ С 200022-022-0002569/22.01.2020 г. на публичен изпълнител при ТД на НАП - гр. София, за обезпечаване на вземанията на кредитора в

размер на 136 685,92 лева са наложени предварителни обезпечителни мерки - запор върху налични и постъпващи суми по посочени банкови сметки на длъжника.

От представеното удостоверение от ЦРОЗ се установява, че на посочената обезпечителна мярка в вписана в ЦРОЗ на 31.01.2022 година.

Вземането на кредитора е включено от синдика в списъка с приети от синдика вземания на кредиторите, предявени в срока по чл.685 ТЗ, като необезпечени с поредност на удовлетворение по т.6 и т. 9 от чл.722, ал.1 ТЗ.

С възражение от 28.04.2022 г. НАП е оспорил списъка относно предвидената поредност на приетите вземания, като твърди, че същите следва да получат поредност на удовлетворение по т.1 от чл.722, ал. 1 ТЗ, тъй като са обезпечени със запови.

С определение п2075/24.06.2022 г. СГС е оставил без уважение възраженията на Националната агенция за приходите и е одобрил Списъка с приети от синдика вземания на кредиторите на Б.Ф.Б. ООД, ЕИК **** , предявени в срока по чл.685 ТЗ, без да внася изменения в предвидената поредност на удовлетворение на вземанията на оспорващия кредитор.

По същество спорът се свежда до въпроса дали вземанията на кредитора Държавата чрез НАП, по отношение на които е наложен обезпечителен запов, вписан в ЦРОЗ се ползват от привилегията по чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ, която следва да се съобрази при определяне на реда на удовлетворение на този кредитор и в рамките на несъстоятелността на длъжника. Т.е необходимо е да се издири съдържанието на посочената норма в системата от норми, регламентиращи възможностите на кредиторите да охранят имуществото на длъжника си, с цел да могат принудително да осъществят своето признато вземане.

Допълненията на разпоредбата на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ (изм. - ДВ, бр. 70 от 1998 г., доп. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01. 01. 2006 г.), в частта им относно вземанията, *„обезпечени със запов или възбрана, вписани по реда на Закона за особените залози“*, са направени с § 21, т. 4 от ПЗР на ДОПК - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01. 01. 2006 г.). В мотивите към законопроекта липсва разграничение между запови, наложени в рамките на принудителното изпълнение за публични държавни вземания по реда на ДОПК, или за такива, в рамките на индивидуалното принудително изпълнение по ГПК. Към този момент в Закона за особените залози съществува разпоредбата на чл. 26, ал.3, т.1, съгласно която на вписване в ЦРОЗ подлежи и запова върху имущество по чл. 4, т.е имущество, което може да е предмет на особен залог по ЗОЗ.

С последващо изменение на ЗОЗ § 32 от ЗИДЗДДС, обн. ДВ, бр. 108 от 2007 г., в сила от 19.12.2007 г.) – в текста на чл. 26, ал.3 се включват т.11, 12 и 13 като обстоятелства, които подлежат на вписване - заповът и възбраната, наложени по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; съобщението за доброволно изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; разпореждането за прекратяване на принудителното изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален

кодекс, съответно е приета нова разпоредба на чл. 32, ал.5 от ЗОЗ, с което се забранява пристъпване към изпълнение, ако е вписан заповор, възбрана или съобщение за доброволно изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

С последващо изменение на ЗОЗ – ЗИДЗОЗ, обн. ДВ, бр.100/2008 г., са отменени чл. 26, ал.3, т.12 и т.13, и изменени т.11 (премахнато е вписването на възбраната по реда на ЗОЗ като непрецизно) и чл. 32, ал.5 от ЗОЗ. В мотивите към законопроекта е записано, че новият текст на чл. 32, ал. 5 преодолява една празнота в закона, която създава сериозни проблеми в практиката, като ясно урежда отношенията между кредиторите, когато върху имущество, послужило като обезпечение по този закон, се провежда индивидуално изпълнение по различни начини. Уреждат се правата на заложенния кредитор при започнало принудително изпълнение от друг кредитор по реда на Гражданския процесуален кодекс или ДОПК. Изтъкнато се, че принципът, който се застъпва е, че заложенният кредитор, вписал в регистъра пристъпване към изпълнение, има правото да изиска от всеки, насочил изпълнение върху заложеното имущество, да му го предаде, или, ако не е вписал пристъпване към изпълнение, да се присъедини към изпълнителното производство. Предложението съответства на материално-правните разпоредби за правото на обезпечения кредитор, да се удовлетвори било като сам и директно упражни заложеното си право чрез осребряване на заложеното имущество, било като се присъедини в изпълнителното производство, когато срещу заложеното имущество са започнали изпълнителни действия от съдебен или публичен изпълнител. Анализират се на чл. 32, ал.5 от ЗОЗ в рамките на настоящото производство е от значение за изясняване волята на законодателя, а именно дали се прави разлика между наложен заповор по ЗОЗ в рамките на принудително изпълнение по ГПК или на ДОПК, тъй като през този период има успоредно съществуване на чл.26, ал.3, т.1 и т.11 от ЗОЗ. Видно от мотивите, такава разлика не се прави. Дуалната възможност за вписване на залог в ЦРОЗ, наложен в производство по ДОПК – и по т.4 и по т.11 от чл. 26, ал.3, следва да се отдаде на непрецизна законодателна техника, а не на формулировка, която води до различен правен ефект на вписването на заповора по ЗОЗ, в зависимост от това какво вземане се удовлетворява (по реда на ДОПК или на ГПК).

Аргумент в тази насока са последващите изменения на ЗОЗ – ЗИДЗОЗ, обн. ДВ, бр. 105/2016 г., с които разпоредбата на чл. 26, ал.3, т.11 не е възпроизведена, като в мотивите към законопроекта е посочено, че с промените в чл. 26 се прецизират правилата, уреждащи залог на вземане, залог на ценна книга и залог на съвкупност, като е възприет подходът на опростяване на режима на вписване на договора и осигуряване на бързина и качествено реализиране на правата на кредитора.

За да се прецени дали вписаният заповор по реда на чл. 26, ал.3, т.1 от ЗОЗ създава посочената привилегия за предпочтително удовлетворяване, следва да се анализира и относимата уредба в ДОПК.

Според специалното правило на чл. 193 от ДОПК, във връзка с чл. 638 от ТЗ, имуществото, върху което преди откриване на производство по

несъстоятелност вече са наложени мерки за обезпечаване на публични вземания или срещу което е започнало принудително изпълнение за събиране на публични вземания, може да се реализира от публичния изпълнител при условията и реда на ДОПК в срок от 6 месеца от откриване на производството по несъстоятелност, след изтичането на който срок публичният изпълнител предава имуществото на синдика за осребряване и разпределение на получените суми в производство по несъстоятелност. При осребряване на имущество по чл.193 ДОПК вр. чл. 638 от ТЗ (в 6 месечен срок от откриване на производството), съгласно чл. 194 от ДОПК, кредитор, в полза на когото са учредени залог или ипотека, или който е упражнил право на задържане върху имущество от масата, срещу което са започнали изпълнителни действия или са наложени обезпечения по чл. 193 от ДОПК, се смята за присъединил се в производството пред публичния изпълнител. Следователно, щом и при вписан по реда на ЗОЗ заповест по чл. 193 от ДОПК, публичното вземане, във връзка с което е вписан заповестът, няма привилегия по ДОПК, равна на тази на заложния кредитор, то на по-силно основание, това публично вземане не се ползва и с особена привилегия по чл. 722, т. 1 от ТЗ, дори в случая когато то се удовлетворява в производството по несъстоятелност, след изтичане на 6 месечния срок от откриването му. Аргумент за горното е и разпоредбата на чл. 724 ТЗ, която изрично визира разпределението на продажната цена на заложена или ипотекирана вещ, но не и на възбранена или заповестена вещ.

Следователно, вписаните в първичните регистри на ЗОЗ заповести (невъзможно е вписването на възбрани, тъй като предмет на особен залог не могат да са недвижим имоти и кораби) не разкриват по-различни характеристики от обезпечителните заповести, т.е. класически обезпечителни мерки по ГПК и ДОПК. С тях се забранява извършване на разпоредителни действия от страна на длъжника с предмета на обезпечителната мярка, а при нарушаване на тази забрана, действията се считат непротивопоставими (неизвършени по отношение на кредиторите) - чл. 451 и чл. 452 от ГПК. Но въз основа на заповестта или възбраната (която не е ясно как може да бъде вписана по реда на ЗОЗ) не възниква право на предпочтително удовлетворение на кредитора при осребряване на това имущество (така и „Обезпеченията в материалното и в процесуалното право“, ИК Труд и Право, 2018 г., стр. 53).

Следва да се отбележи, че аргумент в полза на извода, че заповестта и възбрана, вписани по ЗОЗ не създават никаква особена привилегия за предпочтително удовлетворение, което сочи на необходимостта от корективно тълкуване на разпоредбата на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ, е и разпоредбата на чл. 37, ал.1 от Указ № 883 от 24.04.1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове във връзка с чл. 9, ал.1 от ЗНА, съгласно която думи или изрази с утвърдено правно значение се използват в един и същ смисъл във всички нормативни актове. В конкретния случай, нито в ЗОЗ, нито в ТЗ има специално правило, което по аргумент от чл. 37, ал.2 от Указа да определят специален смисъл на понятието „заповест“, което да води до разлика в общоприетия смисъл на това понятие, така, както бе очертано и по-горе, а

именно - разпореждане на съдебния изпълнител, с което определено вземане на длъжника се предназначава за принудително удовлетворяване на вискателя, като се забранява на длъжника да се разпорежда с вземането, а на третото задължено лице – да плаща на длъжника, като по този начин се обезпечава изпълнението, чрез запазване принадлежността на вземането към имуществото на длъжника, осуетяване погасяването на вземането чрез плащане, извършено в полза на длъжника, и задължаване третото лице да пази запорираните суми. Допълнителното условие по чл. 722 от ТЗ – за вписване на запора по реда на ЗОЗ не води на различен извод, тъй като ЗОЗ не предвижда подобен ефект, който да се свързва с вписване на запора по партидата на залогодателя.

Сходни аргументи са изложени и в определение № 519 от 15.11.2019 г. по т. д. № 515/2019 г., ТК, I ТО на ВКС, според които в теорията се възприема становище за необходимостта от корективно тълкуване *de lege lata* на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ в частта, предвиждаща привилегия при удовлетворяване на вземанията, обезпечени със запор или възбрана, вписани по реда на ЗОЗ. Приема се, че е недопустимо вписване на възбрани по реда на ЗОЗ, тъй като недвижимите имоти не са обект на обезпечения по ЗОЗ /чл. 4 ЗОЗ/, а вписването на запор има за последица противопоставимост на правата на обезпечения кредитор по отношение на кредитор, в чиято полза е учреден по-късно особен залог върху запорираното имущество /чл. 12, ал. 2 и чл. 30, ал. 1 ЗОЗ/, като при принудително изпълнение заложникът кредитор ще има качеството на хирографарен, а не за обезпечен (така и определение 2965/27.05.2021 г. на ВКС по т. дело 1585/2020 г. на II ТО). Поради това и се приема, че вписването на запора не дава право на вискателя да се удовлетвори предпочтително от имуществото, върху което е учреден залога, като такова право не може да има и кредиторът с прието вземане в производството по несъстоятелност. При това тълкуване се отчита, че целта на вписването на обезпечителни мерки по реда на ЗОЗ не е създаване на право на предпочтително удовлетворяване, а предимство при конкуренция на различните способи на принудително реализиране на заложното право, тъй като вписването на насочване на принудително изпълнение по реда на ГПК или ДОПК осуетява пристъпване към изпълнение от страна на заложникът кредитор /чл. 32а ЗОЗ/. Съгласно специалните правила, уреждащи действието на запора и възбраната, вискателят, ползващ се от обезпечението, няма предимство при удовлетворяването си спрямо конкуриращи кредитори (чл. 459, ал. 1 вр.457, ал. 1 и чл. 460 ГПК, т. 7 от ТР № 2 от 26.06.2015 г. по т. д. № 2/2013 г. на ВКС, ОСГТК и чл. 217, ал. 1 и 3 и чл. 194, ал. 5 ДОПК). Отчита се и разпоредбата на чл. 638, ал. 4 ТЗ, изключваща противопоставимост на такива мерки след откриване на производството по несъстоятелност, както и регламентацията на специално предвидения ред за зачитане на привилегия с отделна сметка за разпределение по чл. 724 ТЗ на цена на заложена или ипотекирана вещ, съответно на вещ, върху която има право на задържане, но не и на възбранена или запорирана вещ (така и влязло в сила решение 268/26.04.2022 г. на САС по в. т. дело 982/2021 г.).

В конкретния случай се установява и, че запорът е вписан **след датата**

на откриване на производството по несъстоятелност, следователно към 08.10.2021 г. посочената обезпечителна мярка не е наложена по смисъла на ЗОЗ (арг. чл. 12, ал.1 от ЗОЗ, както и относно значението на вписването на наложения особен залог като елемент от фактическия състав на особения залог съгласно новата редакция на текста след 30.12.2016 г. – арг. от т.1 от ТР 1/10.07.2018 г. по тълк. дело 1/2015 г. на ОСГТК). Т.е не може да се създаде ред за удовлетворение съгласно чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ на публичните вземания (аргументи и от определение 60338/07.06.2021 г. по т. дело 2011/2020 г. на ВКС, I ТО, определение 238/10.05.2021 г. по т.дело 1597/2020 г. на ВКС, II ТО).

В определение 252/19.04.2021 г. по т. дело 552/2020 г. на ВКС, I ТО, както и цитираното определение 238/10.05.2021 г. по т.дело 1597/2020 г. на ВКС, II ТО също са изложени аргументи, че със запора и възбраната, вписани по реда на ЗОЗ, разпоредбата на чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ в полза на обезпечения кредитор не се поражда привилегия за предпочтително удовлетворяване преди останалите кредитори, а се урежда въпроса за предимството при конкуренция между различните способи за принудително изпълнение върху едно и също имущество, като вписването на насочването на изпълнение по реда на ГПК и ДОПК има за последица да осуети пристъпването към изпълнение от страна на заложния кредитор (чл. 32а ЗОЗ).

При изложеното предявения по делото иск следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Относно разноските:

По аргумент от чл. 84, т. 1 от ГПК, въпреки отхвърляне на исковете държавна такса от ищеца по чл. 694, ал. 7 от ТЗ не е дължима.

Водим от горното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Национална агенция за приходите, с адрес гр. София, ул. „****“, срещу „Б.Ф.Б.“ ООД (н), ЕИК ****, седалище: гр. София, ул. **** искове по чл. 694, ал. 2, т. 1 от ТЗ за установяване поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ на предявени и приети в производството по несъстоятелност на Б.Ф.Б.“ ООД (н), ЕИК **** публични държавни вземания в размер на 171 568,59 лева, от които 115 744,42 лева – главница и 55 824,17 лева – лихва по Постановление за налагане на предварителни обезпечителни мерки с изх.№ С 200022-022-0002569/22.01.2020 г., вписано в ЦРОЗ под номер 2022013102334, предявени с молба, вх. номер 8891/16.02.2022 г. на СГС, ТО.

Решението е постановено с участието на синдика на „Б.Ф.Б.“ ООД (н), ЕИК ****, седалище: гр. София, ул. ****.

Решението подлежи на обжалване пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____